

STATENS ARKIVER

RIGSARKIVAREN

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
Lægemiddelkontoret
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Dato:
21. december 2007

Journalnummer:
2007-004-00058

Lokaltelefon:
339 22303

Vores reference:
PO - JPN

Deres reference:

Vedr. bidrag til besvarelse af spørgsmål 15 fra Folketingets sundhedsudvalg

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har i brev af 7. december 2007 anmodet rigsarkivaren om at oplyse, hvorvidt der i Rigsarkivet foreligger oplysninger, der kan anvendes i forbindelse med besvarelsen af spørgsmål 15 fra Folketingets sundhedsudvalg. Spørgsmålet lyder:

”Kan ministeren bekræfte, at Det Danske Seruminstitut i marts 1944 i samarbejde med det nazistiske regime i Tyskland fik udført forsøg på Kz-lejr-fanger i Buchenwald med en plettyfusvaccine, og i bekræftende fald redegøre for den daværende danske regerings kendskab til affæren.”

I den anledning har Statens Arkiver foretaget en mindre undersøgelse i de fra Statens Serum Institut til Rigsarkivet afleverede arkivalier og kan herefter oplyse følgende.

Statens Seruminstittets arkiv i Rigsarkivet indeholder dokumentation for, at Seruminstittet fra 1941 forsøgte at fremstille plettyfusvaccine og i den forbindelse havde et vist samarbejde med tyske forskningsinstitutioner, bl.a. Robert Koch Institut i Berlin.

Serum Instittet, Indenrigsministeriets og Udenrigsministeriets arkiver indeholder ligeledes dokumentation for de ønsker om udvidet samarbejde på andre felter, der blev fremsat af det tyske Behringwerke.

Derimod ses instittetts arkiv ikke at indeholde dokumentation for, at Statens Serum Institut i samarbejde med det nazistiske regime i Tyskland fik udført forsøg på fanger med plettyfusvaccine, eller at instittet har modtaget underretning om resultatet af sådanne forsøg foretaget på udelukkende tysk initiativ.

Statens Serum Instittets arkiv er benyttet ved udarbejdelsen af den nyligt udgivne afhandling om Seruminstittet under den tyske besættelse af Danmark 1940-45, nemlig Henrik Tjømelund: Medicin uden grænser, Syddansk Universitetsforlag 2007. Et hovedemne er her seruminstittetts arbejde med udvikling af plettyfusvaccine, og på s. 92 ff. omtales forsøgene med denne vaccine i 1944 i

STATENS ARKIVER

RIGSARKIVAREN

koncentrationslejren Buchenwald. Spørgsmålet, om man på seruminstituttet kendte til disse forsøg, besvarer forfatteren bekræftende uden dog at have direkte dokumentation.

Forfatteren har derudover den opfattelse, at dokumenter, som dokumenterede samarbejdets belastende karakter, er blevet fjernet fra instituttets arkiv. Særligt nævner han korrespondancen mellem den tilsynsførende for Statens Seruminstitut og dette daglige ledelse i perioden 1940-45 (s. 104 ff).

De foreløbige undersøgelser i Statens Serum Instituts samt Indenrigsministeriets arkiver, som er foretaget i anledning af ovenstående spørgsmål, giver imidlertid intet holdepunkt for en sådan opfattelse.

Med venlig hilsen

Poul Erik Olsen
chefkonsulent